

کالبدشناسی نظام جهانی

قیمت گذاری نفت خام

بسام نتوح

مترجم:

محمدعلی محمدی

کالبدشناسی نظام جهانی قیمت گذاری نفت خام

■ مؤلف: بسام فتوح

■ مترجم: محمدعلی محمدی

■ ناشر: انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع رسانی و خدمات بورس

■ طراح جلد: سلفه اعلائی حیدری

■ چاپ اول: ۱۳۸۸

■ قیمت: ۲۵/۰۰۰ تومان

■ شمارگان: ۱۰۰ نسخه

■ چاپ و صحافی: گل

■ شابک: ۸۴-۸۷۲-۶۰-۶

هذه حقوق محفوظ، متعلق به ناشر است.

سرشناسه: فتوح، بسام (Fattouh, Bassam)

عنوان و نام پدیدآور: کالبدشناسی نظام جهانی قیمت گذاری نفت خام/ بسام فتوح؛

مترجم: محمدعلی محمدی

مشخصات نشر: تهران: شرکت اطلاع رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۱۰ ص. شابک: ۸۴-۸۷۲-۶۰-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: A history of the crude oil pricing system, 2011

موضوع: ۱. نفت -- فراورده‌ها -- قیمت‌ها / Petroleum products -- Prices

۲. نفت -- فراورده‌ها -- قیمت‌ها -- آینده‌نگری

/ Petroleum products -- Prices -- Forecasting

شناسه افزوده: محمدی، محمدعلی، ۱۳۶۴ / Mohammadi, Mohammad Ali

رده‌بندی کنگره: ۲۲/۴/۹۵۶۰/۱۳۹۸ HD

رده‌بندی دیویی: ۳۳۸/۲۳۲۸۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۵۷۳۶۲۵

فهرست

۱	سخن‌ناشر
۳	مقدمه مترجم
۵	متن کارگزاری مبین سرمایه
۷	خلاصه گزارش
۱۹	۱. مقدمه
۲۵	۲. پیشینه تاریخی نظام قیمت‌گذاری نفت
۲۵	دوران قیمت اعلام‌شده
۲۷	نظام قیمت‌گذاری ترک خورد اما نشکست
۲۹	ظهور نظام قیمتی کنترل شده توسط اوپک
۳۰	تثبیت نظام قیمت‌گذاری کنترل شده اوپک
۳۳	پیدایش بازار نفت خام
۳۵	فروریختن نظام قیمت‌گذاری کنترل شده اوپک
۳۹	۳. نظام قیمت‌گذاری بازار محور نفت و قیمت‌گذاری فرمولی

ب □ کالبدشناسی نظام جهانی قیمت گذاری نفت خام

- بازار نقدی قراردادهای بلندمدت و قیمت گذاری فرمولی ۴۰
- بنچمارک‌ها در قیمت گذاری فرمولی ۴۸
۴. مؤسسات ارزیابی قیمت نفت و روند کشف قیمت آن ۵۷
۵. بازار برنت و لایه‌های آن ۶۹
۶. مبنای فیزیکی نفت دریای شمال ۷۱
- لایه‌ها و ابزارهای مالی بازار برنت ۷۵
- مسئله داده‌ها ۷۶
- فوروارد (پیمان آتی) برنت ۷۷
- قراردادهای آتی برنت ۸۳
- تحویل فیزیکی ۸۵
- برنت مدت‌دار BFOE ۸۶
- قراردادهای مابه‌التفاوت (CFD) ۸۸
- قراردادهای مشتقه خارج از بورس ۹۱
- تشریح CFD با یک مثال ۹۲
- فرایند شناسایی قیمت در بازار برنت ۹۵
۶. بنچمارک‌های آمریکا ۹۹
- مبنای فیزیکی بنچمارک‌های آمریکا ۱۰۰
- لایه‌ها و ابزارهای مالی WTI ۱۰۴

- فرایند کشف قیمت در بازار آمریکا ۱۰۷
- آیا WTI بنچمارک مشکل داری است؟ ۱۱۱
۷. بازار دبی - عمان ۱۱۵
- مبنای فیزیکی دبی و عمان ۱۱۷
- لایه های مالی دبی ۱۱۹
- فرایند کشف قیمت در بازار نفت دبی ۱۲۲
- عمان و لایه های مالی آن؛ بنچمارک جدید در حال ظهور؟ ۱۲۸
۸. ارزیابی و ارزش گذاری ۱۳۳
- نقدشوندگی بازارهای فیزیکی نفت ۱۳۳
- تغییرات در حرکت تقاضای نفت و بنچمارک ها ۱۳۶
- ماهیت فعالان و فرایند شکل گیری قیمت نفت ۱۴۰
- ارتباط بین بنچمارک های فیزیکی و مالی و لایه های آن ۱۴۱
- تعدیل ها در مابه التفاوت قیمت در برابر سطوح مختلف ریسک ۱۴۳
- شفافیت و دقت اطلاعات ۱۴۶
۹. نتیجه گیری ۱۴۹
- منابع ۱۵۵
- نمایه ۱۵۹

مقدمه و ترجم

در مسیر تحلیل قیمتی و نقش عوامل مؤثر بر شکل‌گیری قیمت نفت کتاب‌های مختلفی وجود دارد و در این زمینه، کتاب‌های بسیار مفیدی به زبان فارسی، تألیف و ترجمه شده است اما نظر به روکار قیمت‌گذاری نفت خام و لایه‌های مالی و فیزیکی حول یک بنچمارک مانند نفت بنزین یا WTI، اطلاعات منسجمی به زبان فارسی در دست نبود. بنا به مسئولیتی که از ابتدا در حوزه معاملات فرآورده‌های نفتی بورس انرژی داشتم این سؤال در ذهن من نقش بسته بود که سازوکار قیمت‌گذاری و بازار جهانی نفت خام، دارای چه ساختاری است و بورس‌های نفت در دنیا چگونه شکل گرفته‌اند؛ تا این که کتاب حاضر را که نوشته بسام فتوح است مطالعه نمودم و پاسخ بسیاری از سؤالات خود را در این کتاب یافتم لذا بر آن شدم تا این کتاب مفید را ترجمه کنم و در اختیار دیگر علاقه‌مندان هم قرار دهم.

این کتاب با بیانی ساده و کاربردی نظام قیمت‌گذاری نفت و لایه‌لایه تشریح و از جنبه‌های مختلف نحوه کشف قیمت نفت را بیان کرده است. و رگ‌ها، بهم و اساسی دیگر کتاب رویکردی است که نویسنده کتاب به نحوه شکل‌گیری و قیمت‌ها و اثرات سر برآوردن یک بنچمارک در بازار نفت داشته است. برای مثال، فرآیند کشف قیمت در بازار نفت برنت چگونه است و لایه‌های مالی و فیزیکی بورس‌های نفت چگونه به یکدیگر ارتباط دارند؟ به دیگر سخن، تجربیات دیگر بورس‌ها و به شکل کلی‌تر،

این که نظام قیمت گذاری نفت خام در دنیا چه فرآیندی را طی کرده است و این تجربیات چگونه می تواند در به ثمر نشستن تلاش های انجام گرفته در بورس انرژی برای معاملات نفت خام، یاری کننده باشد. از آنجاکه بورس انرژی ایران در حال راه اندازی معاملات نفت خام است، توجه به الزامات تبدیل شدن به یک بنچمارک بین المللی از ضرورت هاست. با توجه به موضوعاتی که در کتاب به آن پرداخته شده کتاب حاضر می تواند مورد استفاده دانشجویان، سیاست گذاران حوزه نفت و ذوقه دان به بازارهای جهانی نفت قرار گیرد.

در ترجمه کتاب و تلاش بر آن بود که ترجمه ای روان و تا حد امکان نزدیک به زبان مقصد ارائه شود. در اینجا لازم می دانم چند نکته درباره اصطلاحاتی که در متن کتاب به کار برده شده عرض کنم. یکم؛ ترجمه واژه «بنچمارک» است که به نظر بنده و با مشورت صاحب نظران، معادل های «معیار»، «شاخص» یا «مرجع» معادل دل چسبی برای این واژه نبودند لذا خود واژه «بنچمارک» را به کار بردیم تا مفهوم بهتر منتقل شود. دوم؛ برخی از اختصارها مانند «قراردادهای مابه التفاوت» (CFD) یا «بازار مبادله آتی با فیزیکی» (EFP) و برخی دیگر اصطلاحات، برای حفظ اختصار و انسجام مطلب به همان شکل، استفاده شده اند.

در پایان، از همسر عزیزم برای حمایت ها و کلماتی که در طول ترجمه داشتند صمیمانه تشکر می کنم. همچنین از حمایت های برادران و مشفقانه جناب آقای شریفی نیا مدیرعامل محترم شرکت کارگزاری مبین سرما، کتاب تشکر را دارم و از جناب آقای سلیمانی مدیر محترم انتشارات بورس و همکاران، خیریشان بابت لطفی که به بنده داشتند سپاسگزارم. امیدوارم این کتاب برای علاقه مندان و خوانندگان مفید واقع شود.

و من الله التوفیق

محمدعلی محمدی

آذرماه ۱۳۹۷